

עפ"ג 17333/02/23 - עבד סמארה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"ג 17333-02-23 סמארה נ' מדינת ישראל

לפני כבוד השופטת מרשק מרום, אב"ד
כבוד השופט קרשן
כבוד השופט ארד-אילון
מעורר נגד משיבה
עבד סמארה ע"י ב"כ עוה"ד אמיר נבון
מדינת ישראל באמצעות פמ"מ (פלילי) וע"י ב"כ
עוה"ד שחף קליינמן שמעוני
פסק דין
השופט מיכאל קרשן:

1. לפנינו ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום כפר סבא (סגן הנשיאה, כב' השופט ע' פרייז) בת"פ 36248-05-20 מיום 28.12.2022, במסגרתו דחה בית המשפט קמא את עתירת המערער לבטל הרשעתו בדין, וגזר עליו את העונשים הבאים: מאסר על-תנאי בן 3 חודשים למשך 3 שנים שלא יעבור עבירת תקיפה ופיצויים בסך 1,000 ₪ לנפגעת העבירה.

הערעור מכון נגד החלטת בית המשפט קמא לא לבטל את הרשעת המערער.

2. ביום 24.11.2021 הרשיע בית המשפט קמא את המערער, בהתאם להודאתו במסגרת הסדר דיוני שלא כלל הסכמה לעניין העונש, בעובדות כתב אישום מתוקן, בביצוע עבירה של תקיפה, לפי סעיף 379 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

3. לפי עובדות כתב האישום המתוקן, תקף המערער, ששימש במועד הרלוונטי מורה בחטיבת הביניים ב' בטירה, ביום 26.5.2019 את תלמידתו, קטינה ילידת 2004 (להלן: **התלמידה**), במסגרת ויכוח שהתגלע בין השניים על רקע סירובה של התלמידה לעזור למערער לסדר את הכיתה. המערער הניף את רגלו לעבר התלמידה, אחז בעורפה והיכה בו באמצעות ידו.

4. בהתאם להסדר הטיעון הוגש לבית המשפט קמא תסקיר מבחן בעניינו של המערער.

מן התסקיר עלה כי המערער, כבן 64, בעל מספר תארים אקדמאיים ששימש מורה למדעים, כרכז מקצוע

וכמחנך כיתה, בין השנים 1990 - 2019, פוטר ממשד החינוך עקב המקרה, ועובד כעת במשרה חלקית כמשלב הוראה בחטיבת ביניים. המערער מתמודד עם בעיות בריאות. הוא נטל אחריות וביטא חרטה מלאה על מעשיו. הסביר כי פעל בחוסר שיקול דעת ושלל כל כוונה לפגוע בתלמידה. המערער נפגע תעסוקתית ואף תדמיתית כתוצאה מהרשעתו. שירות המבחן סבר כי הסיכון להישנות התנהגות בעייתית מצד המערער פחת באופן משמעותי, והביע דעתו כי ניתן לסיים את ההליך בשל"צ משמעותי וללא הרשעה.

5. בית המשפט קמא דחה את בקשת המערער לבטל את הרשעתו וגזר את עונשו כמפורט לעיל.

בגזר הדין נקבע כי המערער אכן נפגע כתוצאה מהרשעתו, אם כי באופן חלקי שכן זו מונעת בעיקר את חזרתו להעסקה מלאה בידי משרד החינוך. ואולם, בית המשפט קמא בא לכלל מסקנה כי הפגיעה במערער אינה שוקלת נגד האינטרס הציבורי בהרשעתו, וזאת משום שניצל את כוחו העדיף כמורה על מנת לתקוף תלמידה קטינה - וזאת לא ניתן לקבל.

בית המשפט קמא שקל לזכות הנאשם את העובדה כי התיק היה מועמד להסדר מותנה, והוסיף כי "נראה מהמסמכים שרק עקב מידע שנמסר ליחידה להסדרים מותנים ואמה של הקטינה (צ"ל "מאמה של הקטינה" - מ' ק') אשר חורג באופן ניכר מנסיבות האירוע ולא הגיע לכדי כתב אישום, הרי שבאופן שונה ממקרים אחרים... עניינו של הנאשם לא בא לכדי הסדר מותנה".

למרות זאת דחה בית המשפט קמא את בקשת המערער לבטל הרשעתו, וזאת על מנת להבטיח שעובדות המקרה המתוארות בכתב האישום המתוקן יובאו במלואן לידיעת כל גורם שיבחן בעתיד את העסקת המערער.

6. המערער עתר בהודעת הערעור שהגיש, ובדין לפנינו, לאמץ את המלצת שירות המבחן בעניינו ולבטל את הרשעתו בדין. לדעת ב"כ המערער, עו"ד אמיר נבון, בית המשפט קמא לא הביא בחשבון בצורה מספקת את היות המערער מורה מוערך בעל קריירה של למעלה מ-30 שנה, שמעולם לא חטא בפלילים, והרשעתו מהווה מכה קשה לעתידו המקצועי והכלכלי. לדעת המערער עומד הוא בכל מבחני הפסיקה שמאפשרים ביטול הרשעה.

עוד טען המערער כי בגזר הדין לא ניתן משקל מתאים לכך שבנסיבות ראויות היה נסגר עניינו ביחידת ההסדרים המותנים, ורק בשל מסירת "נתונים כוזבים" על ידי אמה של התלמידה הועבר התיק ליחידת התביעות והוגש נגדו כתב אישום. לתמיכה בטענתו זו הגיש הסניגור לעיונו מזכר שרשם ביום 30.10.2019 תובע ביחידת ההסדרים המותנים.

7. ב"כ המשיבה, עו"ד שחף קליינמן שמעוני, טענה בתשובתה לערעור וכן במסגרת תגובה משלימה שהורינו לה להגיש לאחר בירור, כי עניינו של המערער אכן הובא לפני יחידת ההסדרים המותנים משום שעמד בתנאי הסף. עם זה, המערער לא זומן ליחידת ההסדרים המותנים ולא קיבל מכתב זימון לפגישת בחינת התאמתו להסדר מותנה. לאחר בחינת התיק הוחלט כי אין מקום להסדר מותנה והוא הועבר ליחידת התביעות. במצב דברים זה לא קמה למערער טענת הסתמכות על התנהגות הרשות.

לגוף העניין עמדת המשיבה היא כי יש לדחות את הערעור, משום שהשילוב בין חומרת המעשה להיעדר הוכחת נזק קונקרטי מצדיק את הותרת הרשעת המערער על כנה.

8. נתנה למערער ההזדמנות להתייחס לתגובה המשלימה מטעם המשיבה. במסגרת התייחסותו (שכללה, שלא כדין, טענות לעצם הערעור) טען אמנם המערער כי תיקו יכול היה להסתיים בהסדר מותנה, ואולם המשיבה כלל לא כפרה בכך שהמערער עמד בתנאי הסף להסדר מותנה, ומכל מקום המערער לא הביא כל ראיה לסתור את הנטען בתגובה המשלימה בעניין האפשרות להסתמך במקרה זה על התנהלות הרשות.

9. לאחר שנתתי דעתי למכלול טענות הצדדים באתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות, בהיעדר עילה להתערבות ערכאת הערעור בהחלטת בית המשפט קמא לא לבטל את הרשעת המערער.

10. עניינו של המערער גבולי בעיניי.

מחד גיסא, העבירה בה הורשע המערער, תקיפה סתם שהתבטאה במקרה זה במכה אחת בעורף של ילדה בבת 15, היא מן הסוג שמאפשר לבית המשפט לשקול ביטול הרשעת בגיר, להבדיל, למשל, מעבירת השוחד [ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב(3) 337 (1997), להלן: **הלכת כתב**].

המערער הוכיח שנגרם לו נזק קונקרטי כתוצאה מהרשעתו, שכן נאלץ לעזוב את עבודתו כמורה ומחנך כל עוד ההרשעה עומדת בעינה אין באפשרותו לחזור לעבוד עבור משרד החינוך בתפקידים אלה, בהם נשא במשך 30 שנה, להבדיל מהמשרה הזוטרה של תומך ההוראה בה הוא נושא כעת (אם כי המערער מצוי כעת בגיל פרישה ובכל זאת נתאפשר לו לעבוד במערכת החינוך). משקל יש לתת גם להיבט של הפגיעה בתדמית העצמית, שמוכר אף הוא בפסיקה כשיקול לגיטימי בסוגיית ביטול ההרשעה (**הלכת כתב**, חוות דעתו של כב' השופט ש' לוי, עמ' 344 מול האות ה), אם כי אין משקלו כמשקל הפגיעה המוחשית במערער.

מאידך גיסא, הרמת יד על תלמיד בבית ספר היא עניין חמור, שדורש העברת מסר חד מצד בתי המשפט, בעיקר לציבור המורים.

11. במצב דברים זה יכול היה בית המשפט קמא להגיע למסקנה שאין מקום לבטל את הרשעת המערער, כפי שעשה, ורשאי היה להגיע גם לתוצאה אחרת.

ברם, העובדה כי יכול היה בית המשפט קמא להגיע גם לתוצאה אחרת לא מוציאה את החלטתו ממתחם הסבירות. בוודאי שלא קמה עילה טובה להתערבות ערכאות בהכרעתו לדחות את הבקשה לביטול הרשעת המערער, שהרי זו שמורה רק למקרים חריגים בהם נפלה טעות בגזר דינה של הערכאה הדיונית, או שהעונש שנגזר חורג במידה קיצונית מרף הענישה הנהוג במקרים דומים [ראו, מיני רבים, ע"פ 3091/08 **טרייגר נ' מדינת ישראל** (29.1.2009),

פסקה 11. הלכה זו יפה כמובן גם לעניין האפשרות לבטל הרשעה: ע"פ 248/18 גבאי נ' מדינת ישראל (2.7.2018).

12. אפשר שהתוצאה הייתה שונה לו היה המערער מוכיח כי קמה לו טענת הסתמכות על מעשה הרשות בכל הקשור לטיפול בעניינו ביחידת ההסדרים המותנים. אלא שהחומר שהונח בעניין זה לפני בית המשפט קמא לא הקים למערער טענה מסוג זה (להבדיל מעצם העובדה שעניינו נבחן על ידי יחידת ההסדרים המותנים), ובירור שנערך לבקשתנו במסגרת הליך הערעור לא שינה ממסקנה זו. אף לא מצאנו אסמכתא מבוררת לכך שדברים שאמרה אמה של התלמידה ליחידת ההסדרים המותנים הם הגורם היחיד ברקע ההחלטה להעמיד את המערער לדין פלילי.

13. אשר על כן, לו תישמע דעתי נדחה את הערעור.

חזקה על משרד החינוך שישקול את כל היבטי המקרה וכן את גבולותיו בבואו להחליט בסוגיית חזרתו האפשרית של המערער לתפקידים בהם נשא בעבר.

מיכאל קרשן, שופט

השופט דרור ארד-אילון:

אני מסכים.

דרור ארד-אילון, שופט

השופטת דנה מרשק-מרום, אב"ד:

אני מסכימה לתוצאה אליה הגיע חברי, השופט קרשן.

עם זאת, לאחר שנשללה טענת ההסתמכות שהעלה ב"כ המערער, עניינו של המערער אינו גבולי בעיניי. לגישתי, ככלל לא ניתן לשקול אי-הרשעה בעניינו של מורה אשר ביצע עבירת אלימות כלפי תלמידה בנסיבות המתוארות בכתב-האישום, נוכח קיומו של אינטרס ציבורי ממשי המחייב העברת מסר עונשי על רקע מעמדו של מורה כעובד ציבור הנאמן על חינוכם של ילדים ובני נוער. אוסיף, כי גם אם עלולה להיפגע יכולתו של המערער לשמש כמורה בשל הרשתות, הרי שהמדובר במקרה מובהק שבו ראוי להותיר את הדיון בעניין בידי הגורם המוסמך. הדבר עולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי, שכן משנמצא כי נאשם ביצע עבירה פלילית שעלולה להשפיע על כשירותו לעסוק במקצוע מסוים, מן הראוי כי

הדבר יבחן על ידי הגורמים המוסמכים לכך (ראו, למשל: רע"פ 923/19 פלונית נגד מדינת ישראל [2.4.19], פסקה 8).

דנה מרשק-מרום, שופטת

סוף דבר: הערעור נדחה.

המזכירות תוודא שפסק-הדין הומצא לב"כ הצדדים, והסניגור ימסור את פסק-הדין למערער.

ניתן היום, ה' סיוון תשפ"ג, 25 מאי 2023, בהעדר הצדדים.

דרור ארד-אילון, שופט

מיכאל קרשן, שופט

דנה מרשק מרום, שופטת